

HE na Muri

Potek priprave projektov za energetska izraba reke Mure HE Hrastje Mota, HE Ceršak v letu 2017

1 Izhodišča za energetska izraba reke Mure

Za določitev obsega in preveritev možne izrabe hidroenergetskega potenciala reke Mure, za že določena območja Ceršak in Hrastje Mota, Dravske elektrarne Maribor, d.o.o., zagotavljamo izdelavo interdisciplinarne študije vplivov predvidenih objektov HE na okolje in prostor ter s tem zagotovitev osnove za preveritev družbene, okoljske in prostorske sprejemljivosti hidroenergetskih objektov ter predinvesticijske in tehnične dokumentacije. Osnovni koncept preveritve energetske izrabe reke Mure je ob upoštevanju pogojev okolja, narave in lokalnih skupnosti, izrabiti naravne danosti potencialne energije vode reke Mure, v skladu s koncesijsko uredbo, ki bodo hkrati zagotavljale tudi ustrezno donosnost investicije. Dravske elektrarne Maribor so za energetska izraba koncesionar od decembra 2005. Iz vseh vidikov zaključkov do sedaj izdelanih nalog »Trajnostne obravnave območja podeljene koncesije« z zaključki (12) strokovnih podlag in "Preveritev lokacij z vidika varstva narave" so bile v »Idejnih rešitvah HE na Muri« predlagane sprejemljive rešitve za izgradnjo elektrarn na odseku med državno mejo z Avstrijo in Sladkim Vrhom (nadomestni objekt HE Ceršak) in na širšem območju G. Radgone. Na notranji Muri pa izkoriščanje energetskega potenciala reke na odseku med izlivom Kučnice v Muro in avtocestnim mostom v Vučji vasi (Hrastje – Mota - Veržej). Ocenjeno je, da bi lahko bil energetski potencial izkoriščen z dvema HE. Na podlagi pozitivno sprejetih zaključkov trajnostne preveritve se je v letu 2010 pričelo s pripravo pobude za DPN za prvo HE.

2 HE Hrastje – Mota – notranja Mura

Vlada Republike Slovenije je na 9. redni seji dne 16. 5. 2013 sprejela sklep o pripravi državnega prostorskega načrta za območje HE Hrastje–Mota na Muri. Po prostorski konferenci in dokončanem vsebinjenju (scopingu) so bile izvedene aktivnosti za pridobitev vhodnih podatkov – raziskave narave in živega sveta, za določitev stanja in vplivov in s tem potrebnih omilitvenih in izravnalnih ukrepov. Postopek umeščanja v prostor poteka v skladu z zakonom (ZUPUDPP). V 2016 so bile zaključena okoljska študija o vplivih na okolje za objekt HE. Zaradi zahtevnosti projekta in njegove sprejemljivosti v okolju, je bila izdelana tudi dokumentacija za proces in izvedbo nadomestnih habitatov in izravnalnih ukrepov po zahtevah in pogojih EU. Dokumentacija je bila oddana resornemu Ministrstvu za okolje in prostor decembra 2016. Prejeli smo pripombe na izdelano dokumentacijo s strani nosilcev urejanja prostora – soglasodajalcev. Izdelani so bili odgovori na pripombe ter oddani na Ministrstvo za okolje in prostor konec aprila. Pričakujemo, da bo do konca tega leta zaključen prvi del postopka okoljske sprejemljivosti, ter bomo nadaljevali z zaključevanjem dokumentacije izravnalnih ukrepov za umeščanje nadomestnih habitatov v prostor ter s tem zaključili postopek okoljske sprejemljivosti HE Hrastje Mota.

3 Območje Sladki vrh - mHE Ceršak – mejna Mura

V projektu za energetsko izrabo rečnega odseka med mHE Ceršak naseljem Sladki vrh so bile obravnavane različne variante izvedbe nadomestnega objekta za dotrajano mHE Ceršak. Tehnična izhodišča, so bila že v letu 2011 predstavljena javnosti in meddržavni komisiji za reko Muro. Obravnava predloga pa se je s predstavitvijo Avstriji pričela v novembru 2012. Avstrija zahteva ponovno vzpostavitev porušenega jezua mHE Ceršak, ki je sedaj le začasno saniran za opravljanje svoje funkcije zaježitve. V tem delu sta zelo tesno povezana problema porušitve (delne sanacije jezua v Ceršaku) ter predloga DEM o novi lokaciji HE.

V mesecu oktobru 2013 je bil Meddržavni komisiji za reko Muro predstavljen program, v katerem je zajet prikaz čezmejne preveritve možnosti energetske izrabe po variantah, ki so bile izdelane za to območje, s ciljem nadomestiti danes dotrajano mHE Ceršak. Program zajema izhodišča za umeščanja objekta HE v 5 variantah. Postopka umeščanja v prostor in sprejemljivosti objekta iz vidika okolja, morata potekati v obeh državah hkrati, z njima pa se bo sproti seznanjala in ga obravnavala tudi meddržavna komisija za reko Muro. V Letu 2014 je bila izdelana preliminarna ocena sprejemljivosti v okolje za vsako državo posebej in sicer:

Za Slovensko stran: Študija okoljske sprejemljivosti energetske izrabe reke Mure na odseku MHE Ceršak (EIMV, avgust 2014)

Za Avstrijsko stran: Ökologische Variantenstudie (ShueTo, november 2014).

Zaključna ocena obeh strokovnih podlag je, da je območje občutljivo vendar sprejemljivost ni bila zavržena. Nadaljnji koraki so v smeri priprave na postopke umeščanja v prostor z okoljsko preveritvijo. Zaključki ocene kažejo, da so posamezne variante HE sprejemljive v okolju.

V R. Avstriji je v januarju 2015 že opravljena predstavitev »Okoljske študije variant« (Land Steiermark, Abteilung 14 Wasserwirtschaft, Ressourcen und Nachhaltigkeit, Referat Wasserwirtschaftliche Planung).

V Avstriji je bila dokumentacija po postopku umeščanja v prostor in okolje predana v prvo okoljsko mnenje. Avstrijska stran je v začetku 2016 podala stališče, da želi ohraniti sedanjo malo HE, kar pa iz ekonomsko tehničnega vidika za investitorja ni sprejemljivo. Celoten predlog je bil obravnavan na meddržavni komisiji za Muro 10. in 11. oktobra 2016. Na komisiji je bil sprejet sklep, da DEM predstavijo svoj predlog avstrijski strani na ločenem sestanku ekspertne skupine v Gradcu 31.1.2017. DEM so na Zasedanju ekspertov meddržavne komisije za Muro, v Grazu, predstavile svoje namere za izgradnjo nadomestne HE. Naslednji sestanek energetskih podjetij na temo HE Ceršak je planiran v jeseni 2017.

Na Ministrstvo za infrastrukturo v R Sloveniji je bila oddana dokumentacija za pričetek postopka umeščanja HE Ceršak v prostor - predlog »Pobude« za pričetek postopka priprave Državnega prostorskega načrta (DPN). Pobude bo bila na podlagi zahtev MzI dopolnjena. Postopek bo moral potekati v skladu z zakonodajo obeh držav, ter v skladu z direktivami EU, ki veljajo enako za obe strani.

4 Območje Cmurek/Gornja Radgona

Študija Trajnostna preveritev možne energetske izrabe reke Mure je pokazala tudi, da sta dve potencialni območji z eno HE na eni izmed dveh možnih lokacij v okolici krajev Cmurek ali Gornja Radgona, vendar v odvisnosti tudi vseh ostalih dejavnikov v prostoru (11 mlinski kanal, visokovodni nasipi, podtalnica Apaškega polja,). Lokaciji sta zanimivi s stališča sinergijskih učinkov in v skladu s študijo trajnostnega razvoja. Ocenjen bruto padec objekta se giblje med 8 in 9 m. Na podlagi teh podlog bodo pripravljena izhodišča, na podlagi katerih bodo izdelane idejne rešitve, kako se lahko navežemo z energetske izrabo na reševanje navedenih problemov. Zaključene so analize mejnega odseka reke Mure s strokovnimi podlagami s področja poglobljanja struge in pada podtalnice, ki bi naj pokazali smiselnost, možnost sinergij, potrebnost in omejitve energetske izrabe za ta odsek reke Mure.

5 Predlog spremembe koncesije

Dravske elektrarne Maribor smo na podlagi obravnave reke Mure za energetske izrabo ugotovili, da je obstoječa koncesijska uredba preobsežna iz vidika števila HE - energetske izrabe. Energetska izraba mora upoštevati pogoje okolja in narave. Na podlagi dosedanjih analiz je ugotovljeno, da je možno na Muri od Sladkega vrha do Veržeja umestiti dve HE. Podali smo pisno pobudo za spremembo oziroma zmanjšanje koncesije na Ministrstvo za infrastrukturo. Postopek je dalje spremembe koncesije je v teku na Ministrstvu za okolje in prostor.

Dravske elektrarne Maribor d.o.o.

Maribor, Avgust 2017